

KANETI ELIEZER

KFAR-SABA'NIN ONURSAL VE DEĞERLİ ÜYESİ

KANETİ ELİEZER

YAZAN: YAAKOV BARHA

KFAR-SABA'nın tarihinde ilk kez, Toplum yaşamın değişik alanlarında Toplum yararına gönüllü eylem gösteren 15 kişi, 12.11.1977 tarihinde seçkin bir davetli, Resmi Makam ve Kurum temsilcilerinin huzurunda, "KFAR-SABA'NIN ONURSAL VE DEĞERLİ ÜYELERİ" nişanı ile ödüllendirildi. Bu kutlama ve nişan verme töreninin açış konuşmasını yapan Sayın Vali Zeev Geler özetle dedi ki :

(... İsrail Devletinin 30'ncü varlık yılını ve KFAR-SABA'nın 75 nci kuruluş yılını birlikte kutlarken, Ken'in gelişimine olumlu eylemleriyle katkı katan 15 kişi, "KFAR-SABA'NIN ONURSAL VE DEĞERLİ ÜYELERİ" sıfatına lâyık görüldüklerinden kendilerini ödüllendirmemiz bizler için bir mutluluk nedeni oldu.

Yolları güllük gülüstenlik değildi. Çalışmaları güç koşullar altında geçti. Fakat yılmadan Toplum için mücadeleye devam ettiler. Halk, yararına eylem gösteren bu kişileri yeterince değerlendiremedi ve minnettarlıklarını gösteremedi. Bu nedenle Sosyal yaşamın tüm alanlarında faal olan bu kişileri biraz takdir, sevgi ve saygı duygularıyla taçlandırırsak yerinde bir davranış olur....)

Törden sonra Onursal ve Değerli Üyelerinden birini, özellikle KANETİ ELİEZER'i evinde ziyaret ettim. Kfar-Saba'da yaşayan Türkiye asıllı Yehudi Toplumuna kişiliği ile onur katan bu vatandaşımızı kutlayarak kendisinden bana yaşam öyküsünü anlatmasını rica ettim.

Ödüllendirme Töreninin verdiği duygu ve düşüncelerinin etkisinden hâle kurtulamayan Onursal ve Değerli Üyemiz, ricamı kabul ederek derin bir düşünceye daldı. Bunu fırsat bilerek beraberinde getirdiğin Teyp'i hazır duruma getirdim.

ÇOCUKLUK ANILARI

Bugün Bulgaristan'ın hudutları dahilinde bulunan Mustafa Paşa İlçesinde 1902 yılında doğdum. Eviniz Meriç Irmağına 50 metre mesafede bulunuyordu. 1912 'de Birinci Balkan Savaşında İlçemiz Bulgarların eline geçti. Savaş devam etmekte ve yaşantımız güç koşullar altında geçmekteydi.

Herşeyinizi geride bırakarak önce EDİRNE'ye ve daha sonra akrabalarınızın yaşadığı UZUNKÖPRÜ'ye göç ettik.

UZUNKÖPRÜ, EDİRNE'ye bağlı bir ilçedir. İlçe toprakları ERGENE NEHRİ çevresindeki ovalık alanlarından ibarettir. Adını ERGENE üzerindeki 1293 m, lik 174 kemerli köprüden alır.

Üzünköprü'ye 10 yaşında iken geldim. Öğrenime Sinagog'un yanında bulunan İbrani Okulunda başladım. Enişten David Akçel Toplumun Hahamı, Sünetçisi ve aynı zamanda Okulun Öğretmeni idi. Okulda Türkçe, Fransızca ve İbranice öğrenim görmeekteydik. Öğretmenimiz David Akçel özel nedenler dolayısıyla Uzünköprü'den ayrılınca, eşinin akrabalarından MARKO-BEHAR AVİĞDOR yeni öğretmenimiz oldu. Marko Behar/Aviğdor din dersini öyküleme türünde verirdi. Bu nedenle derslerimiz çok ilginç geçer ve öğrenci, dershanede istediği yerde oturup dersi dinlerdi. O'nun dersinde öğrenci gerçek olarak hür idi. Hiç bir kısıla bağlı olmadan dersi dinleme olanlığına sahip olan öğrenciler, derslerin içinde en çok İbranice dersini severlerdi. İbadet dualarının anlamını bilmeden tümünü ezber bilirdik. Ayrıca derslerin Ladino diline çevrilip öğretilmesi nedeniyle, dersler daha bir başka anlam kazanırdı.

Bu dönemde ben 13 ya da 14 yaşında idim. İbrani Okulunu bitirince, ilçemizdeki Maarif'in Rüstiye-Ortaokul'una kayıt olarak öğrenime Türk Okulunda devam etmeye başladım. Okulda öğrencilerin arasında yalnız bir ben Yahudi idim. ELIEZER yerine "İLYAS" adı ile çağrılırdım. Öğretmen ve öğrencilerle ilişkilerin gayet iyi idi. İbrani Okulunda öyküleme türünde dinlediğim ve öğrendiğim dini konular bilgi değerliğini doldurmuştu. Bu nedenle din derslerinde başarı sağlardım.

Rüstiye Okulunu ve ondan sonra devam ettiğim İDADİ (Eskiden aşağı yukarı Lise derecesindeki okullara verilen ad) Okulunu bitirdim. Ailen öğrenime İstanbul'da Almanac Okulunda devam etmemi arzuluyordu. Bu amaçla annemin eşliğinde İstanbul'a seyahat ettik. Uzun boylu olduğundan yaşından büyük görünüyordum. Okul'un Yönetim Müdürü beni Okula kabul edip kaydını yapmak istemedi. Annemin devamlı ısrarı sonucu beni Okula kabul ettiler. Yaşından küçük çocuklarla öğrenime başladım. Kısa bir sürede Okula alıştım ve beni bir sınıf yukarı naklettiler. Böylece Alliace Okulunda öğrenimi tamamlayıp Uzünköprü'ye döndüm.

U N U T U L M A Y A N A N I L A R

Aileniz 6 kişiden oluşmaktaydı. Annem-Babam, ağabeyim, iki eblam ve ben. Babam deri ve keza ticareti ile ilgilenirdi. Okulu bitirince ben de ticaretle ilgilenmeye başladım. 1926'da askerlik görevini yapmam için askere alındım. ve Levazım sınıfına ayrılarak İstanbul'a sevk edildim. Ait olduğum Birliğin Levazımçısı olarak ödevime devam ederken, Levazımcı arkadaşlardan biriyle bir gece Bahçeli Gazinoya askeri giysilerimizle gittik. Gece bir hayli ilerlemişti. Arkadaşınla sohbet ederken, bahçenin içinde garsonların telaşlı-telaşlı gidip gelmeleri dikketinizi çekti. Bahçenin giriş kapısına baktığımızda, Büyük ATATÜRK'ün bahçeye girmekte olduğunu gördük. Askeri giysilerimizle bulunduğumuzdan ATATÜRK bizlere doğru gelmeye başladı. Ayaga kalkarak selam aldık. ATATÜRK, "oturun - oturun sabah dek izniniz var" diyerek garsonlara dönüp nasıya içki getirilmesini emretti. Bizleri dercesiz mutlu kılan bu olay, ATATÜRK ile aynı masada oturup rakı içtiğiniz o gece, annelerimizin arasında unutulmayan bir anı olarak yaşar durur.

Askerlik görevini bitirince ilçemize döndüm ve tekrar ticaretle ilgilenmeye başladım. 1928'de Sarraf Yitshak-Nisim Behar'ın kızı SOL ile evlendim. 1930'da ilk kızınız RİMA doğdu. Bu yılda eşimin babası Yitshak-Nisim Behar, Musevi Dinin buyruğuna uyarak, diğer bir deyişle HACI olmak amacıyla İsrail'e seyahat eder.

Bu dönemde Almanya'da Yahudi alçayıklığı gelişmekte ve Yahudilere karşı girişilen eylemler çoğalmakta ve tüm Avrupa ülkelerine yayılmaktaydı. Avrupa'dan bizlere ulaşan gazeteler Yahudiler aleyhinde olumsuz propogandalar ile dolu idi. Durumdan şerhlanarak isteyen Sağcı ve Milliyetçi bir topluluk Yahudiler aleyhinde propogandaya başlamaları ve halkı etkilenen çabasında bulunmaları sonucu, olumsuz olaylar vukua gelmeye ve Yahudi Toplumunun yaşama düzeni tehlikeye girmeye başlamıştı.

İlçemizde Yahudi Tüccarlarının Borsada serbest alım-satım yapmaları kısıtlanmış ve koşullara bağlanmıştı. Babam Serbest Fikre Başkanı ile İş Ortağı idi. Bugün Netanyahu'da yaşayan ağabeyim ise, Halk Partisi Başkanının yeğeni ile İş Ortağı bulunuyordu.

KANETI ELIEZER
Askeri Giysileriyle